2. Charakteristika navržených variant vymezení venkova

Pro účely této pilotní publikace bylo zvoleno šest způsobů vymezení venkovského prostoru, přičemž je na čtenáři, aby sám posoudil, která z těchto variant mu nejvíce vyhovuje. Autoři publikace si plně uvědomují, že žádná z těchto variant není ideální a každá varianta má svá negativa. Jednotlivé varianty jsou spíše příspěvkem do diskuse na téma vymezení venkovského prostoru než ambicí najít jediný správný způsob řešení této problematiky. **Vymezení bylo provedeno na úrovni obcí.** Všechny varianty vycházejí z počtů obyvatel, ploch a statutů obcí k 1. 1. 2007.

Jednotlivé varianty byly definovány následovně:

1. Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2 000 obyvatel

Tato varianta zohledňuje pouze velikost obce. Není brán zřetel na hustotu osídlení, charakter zástavby, na statut obce dle zákona o obcích ani jiné charakteristiky či ukazatele. Výhodou je jednoduchost a jednoznačnost tohoto výběru. Nevýhodou je, že takto zvolená hranice je umělá a nemusí vždy odpovídat realitě.

2. Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 1 000 obyvatel a dále obce s velikostí do 3 000 obyvatel, které mají hustotu zalidnění menší než 100 obyvatel/km^2

Druhá varianta pomocí užití kombinace dvou ukazatelů více specifikuje podmínky pro výběr obcí, které lze považovat za venkov. Díky podmínce hustoty jsou vybrány pouze řídce osídlené obce. Dolní hranice stavu obyvatel obce zaručuje, že do výběru jsou zahrnuty i malé obce s malou katastrální výměrou. Horní hranice stavu obyvatel obce zároveň zaručuje, že do výběru nejsou zahrnuty obce, které sice mají počet obyvatel odpovídající městskému prostoru, avšak díky velké katastrální výměře by byly zahrnuty mezi venkovské obce.

3. Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 1 000 obyvatel a dále obce s velikostí do 3 000 obyvatel, které mají hustotu zalidnění menší než 150 obyvatel/km^2

Třetí varianta vychází ze stejné metodiky výběru jako varianta druhá. Jediným rozdílem je, že byla pozměněna vstupní podmínka hustoty zalidnění u obcí ve velikostní skupině mezi 1 000 a 3 000 obyvatel z původních 100 obyvatel/km^2 na 150 obyvatel/km^2.

4. Venkovským prostorem jsou všechny obce, které nemají statut města[3]

Toto vymezení se striktně drží platných právních norem České republiky a jako venkovský prostor vymezuje všechny obce s obecním úřadem. Do této kategorie byly navíc zahrnuty všechny obce s úřadem městyse a vojenské újezdy.

5. Venkovským prostorem jsou všechny obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem a nemají statut hlavního města[4]

Pátá varianta vychází z hierarchie správní struktury státu. Předpokladem pro toto vymezení je skutečnost, že obce s pověřeným obecním úřadem jsou vždy středisková sídla určitého významu, která nelze považovat za venkov. Podmínka výběru je s ohledem na velikost, výjimečnost a význam Prahy doplněna o tento sídelní celek, který není obcí s pověřeným obecním úřadem.

6. Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2 000 obyvatel mimo obcí v zázemí krajských měst

Tato metoda regionalizace venkova vychází z předpokladu, že venkovem nejsou jednak obce nad 2 000 obyvatel (stejně jako u první varianty), a dále z předpokladu, že sídla v zázemí velkých měst nelze taktéž považovat za venkovská. Zatímco první podmínka jednoznačně platí pro celé území státu, druhá podmínka je specifikovaná s ohledem na velikost měst, v jejichž zázemí obce leží. Expertní metodou byly stanoveny hraniční silniční vzdálenosti, v jejichž dosahu jsou obce ještě považovány za sídla ležící v příměstské zóně a nikoliv za venkov. Jejich přehled je uveden v následující tabulce.

Seznam měst, hraniční silniční vzdálenosti a počet obcí v příměstských zónách (varianta 6)[*)]

Město	Vzdálenost (km)	Počet obcí	Město	Vzdálenost (km)	Počet obcí	Město	Vzdálenost (km)	Počet obcí
Praha	30	160	Ústí nad Labem	10	8	Olomouc	10	17
Brno	20	58	Liberec	10	5	Zlín	10	4
Ostrava	20	46	Hradec Králové	10	8	Jihlava	10	18
Plzeň	20	71	Pardubice	10	27	Karlovy Vary	10	10
České Budějovice	10	30						

[*)] Počty obcí jsou včetně krajských měst (jader jednotlivých zón).

[3] Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

[4] Dle zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

Graf 2.1 Počet obcí venkovského prostoru k 1. 1. 2007

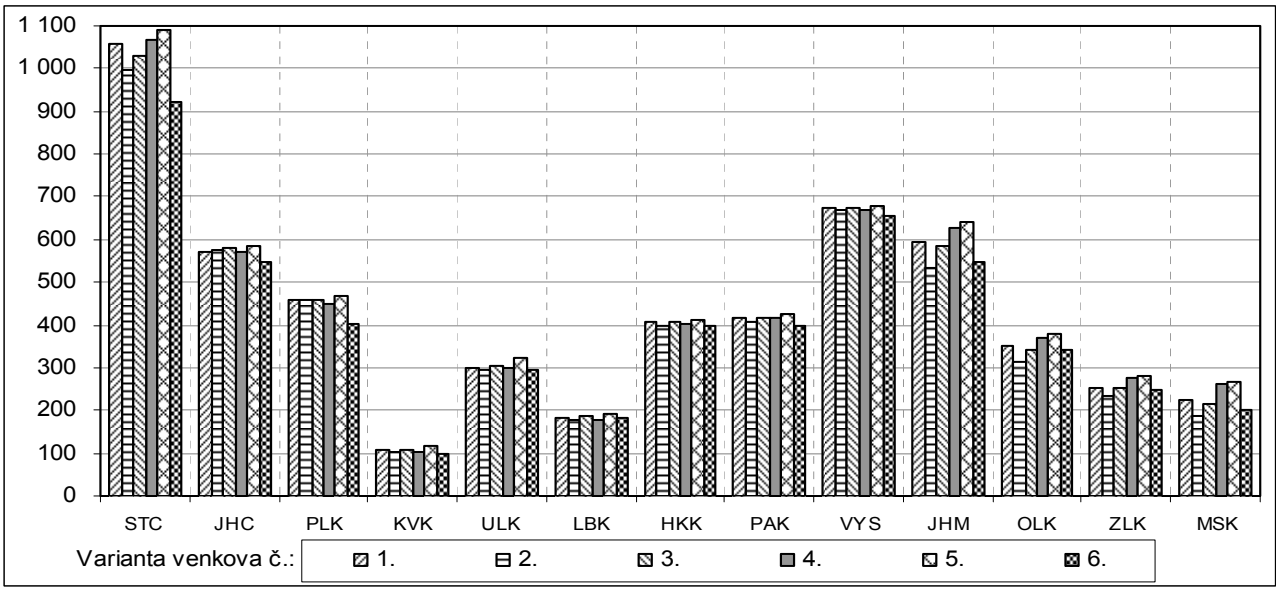

Graf 2.2 Počet obyvatel venkovského prostoru k 1. 1. 2007

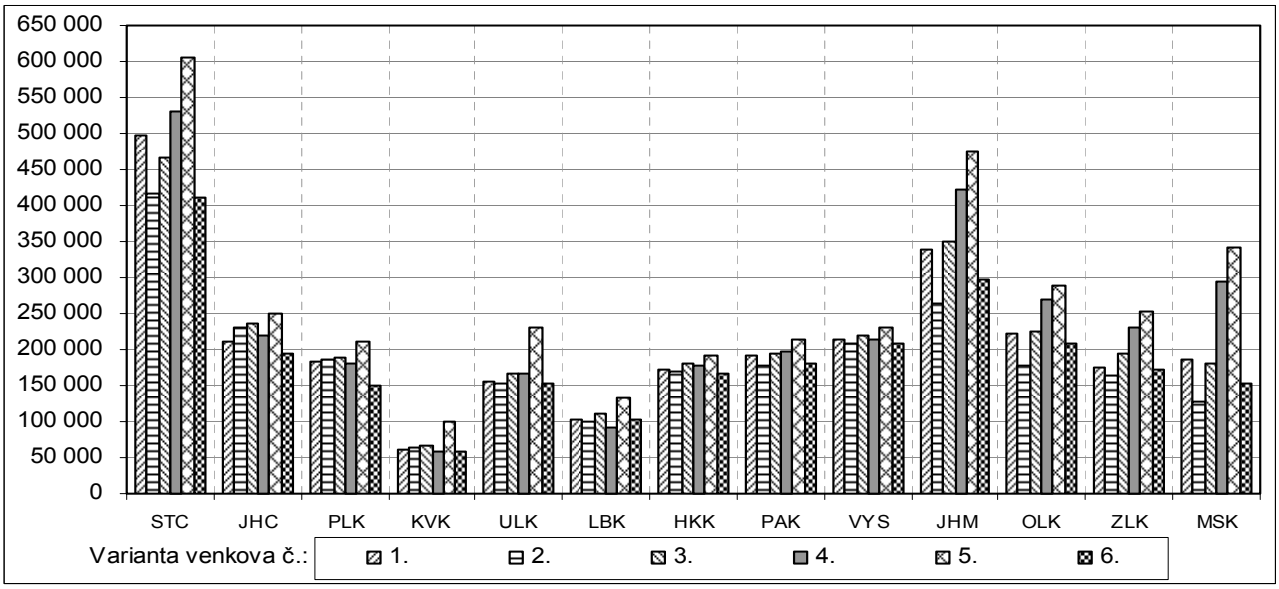

Graf 2.3 Rozloha venkovského prostoru k 1. 1. 2007 (v km^2)

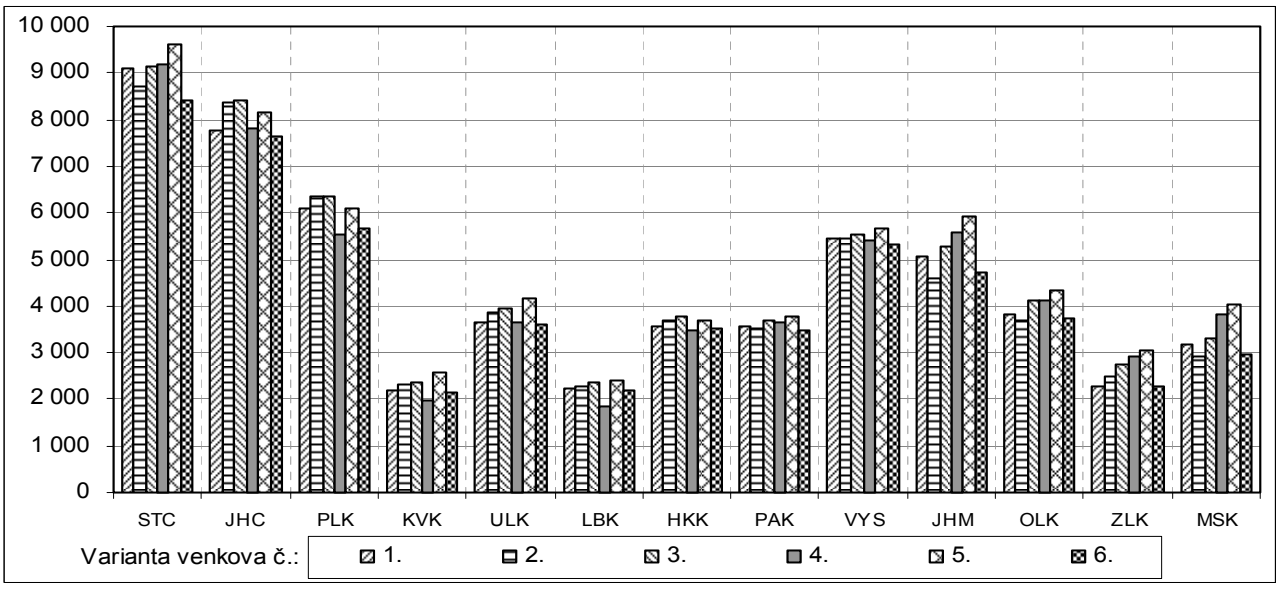

Pro jednotlivé varianty byly zpracovány kartogramy a tabulky se základními ukazateli osídlení v kraji i celé České republice, které zobrazují, jak se hodnoty těchto charakteristik mění s ohledem na různá vymezení venkovského prostoru.

Pokud budeme vycházet z námi navržených variant, žije v **České republice** na venkově zhruba 2,4 až 3,5 mil. obyvatel, což je něco mezi 23,7 a 34,3 % celkové populace. Venkovský prostor však zabírá přibližně 70,5 až 80,6 % celkové plochy České republiky a počet venkovských obcí dosahuje 83,7 až 93,8 % z celkového počtu obcí. Co se týče jednotlivých variant, nejvyšší počet obyvatel byl do oblasti venkova zařazen v 5. variantě (3 523,5 tis. obyvatel) a nejnižší ve 2. variantě (2 442,5 tis. obyvatel). Nejvyšší výměru venkovského prostoru a počet obcí v něm vykazuje 5. varianta (6 353 tis. ha a 5 860 obcí); naproti tomu do 6. varianty bylo zařazeno pouze 5 233 obcí s celkovou výměrou 5 563 tis. ha.

V **Karlovarském kraji** dle jednotlivých variant vymezení žije na venkově 57 749 obyvatel (4. varianta) až 101 092 obyvatel (5. varianta), což představuje něco mezi 19,0 a 33,2 % obyvatel kraje. Podíl venkovského obyvatelstva je tedy o 1,1 až 10,7 procentního bodu nižší, než je celostátní průměr. Výměra takto vymezeného venkova je 198 712 ha (4. varianta) až 259 171 ha (5. varianta), což je 60,0 až 78,2 % celkové plochy kraje; Karlovarský kraj tak dosahuje hodnot o 2,4 až 14,7 procentního bodu nižších než v celé republice. Z celkového počtu 132 obcí jich lze 100 (6. varianta) až 118 (5. varianta) považovat za venkovské. Podíl venkovských obcí je tedy 75,8 až 89,4 % a je o 4,4 až 13,8 procentního bodu nižší, než je podíl venkovských obcí podle příslušných variant v České republice.

V Karlovarském kraji bylo při vymezování venkova dosaženo minim a maxim (z pohledu počtu obcí) ve stejných variantách jako v případě celé České republiky. Oproti hodnotám za republiku lze považovat kraj za méně venkovský. Je však třeba si uvědomit, že hodnota podílu obyvatel žijících na venkově je na celostátní úrovni ovlivněna Prahou a v menší míře to platí i o podílu výměry. Pokud nebudeme brát v úvahu Prahu, pak je v Karlovarském kraji výměra venkovského prostoru o 2,9 až 15,2 procentního bodu nižší, než je celkový podíl za Českou republiku bez Prahy a podíl venkovského obyvatelstva je nižší o 5,5 až 14,5 procentního bodu. I v případě, že nebereme v úvahu Prahu jakožto specifický region, lze říci, že Karlovarský kraj patří v porovnání s ostatními kraji k nejméně venkovským.

Varianty venkovského prostoru podle počtu obcí, obyvatelstva a velikosti území

stav k 1. 1. 2007

		Celkem	v tom varianta venkovského prostoru					
			1	2	3	4	5	6
			obce do 2 tis. obyvatel	obce do 1 tis. obyvatel + obce do 3 tis. obyvatel s hustotou menší než 100 obyvatel na 1 km^2	obce do 1 tis. obyvatel + obce do 3 tis. obyvatel s hustotou menší než 150 obyvatel na 1 km^2	obce, které neměly k 31. 12. 2006 statut města	obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem	obce do 2 tis. obyvatel bez obcí v zázemí krajských měst
		Česká republika						
Počet obcí	celkem	6 249	5 602	5 354	5 562	5 690	5 860	5 233
	v %	100,0	89,6	85,7	89,0	91,1	93,8	83,7
Počet obyvatel	celkem	10 287 189	2 714 859	2 442 517	2 784 978	3 051 437	3 523 510	2 455 997
	v %	100,0	26,4	23,7	27,1	29,7	34,3	23,9
Výměra (ha)	celkem	7 886 702	5 795 824	5 823 714	6 104 348	5 891 959	6 353 170	5 563 165
	v %	100,0	73,5	73,8	77,4	74,7	80,6	70,5
		Česká republika bez Hlavního města Prahy						
Počet obcí	celkem	6 248	5 602	5 354	5 562	5 690	5 860	5 233
	v %	100,0	89,7	85,7	89,0	91,1	93,8	83,8
Počet obyvatel	celkem	9 099 063	2 714 859	2 442 517	2 784 978	3 051 437	3 523 510	2 455 997
	v %	100,0	29,8	26,8	30,6	33,5	38,7	27,0
Výměra (ha)	celkem	7 837 093	5 795 824	5 823 714	6 104 348	5 891 959	6 353 170	5 563 165
	v %	100,0	74,0	74,3	77,9	75,2	81,1	71,0
		Karlovarský kraj						
Počet obcí	celkem	132	106	105	107	102	118	100
	v %	100,0	80,3	79,5	81,1	77,3	89,4	75,8
Počet obyvatel	celkem	304 602	62 248	64 354	68 044	57 749	101 092	58 500
	v %	100,0	20,4	21,1	22,3	19,0	33,2	19,2
Výměra (ha)	celkem	331 455	219 200	233 237	236 321	198 712	259 171	215 148
	v %	100,0	66,1	70,4	71,3	60,0	78,2	64,9

2.1. Varianta 1

Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2 000 obyvatel

Tato varianta zohledňuje pouze velikost obce. Není brán zřetel na hustotu osídlení, charakter zástavby, na statut obce dle zákona o obcích ani jiné charakteristiky či ukazatele. Výhodou je jednoduchost a jednoznačnost tohoto výběru. Nevýhodou je, že takto zvolená hranice je umělá a nemusí vždy odpovídat realitě.

Česká republika – varianta 1

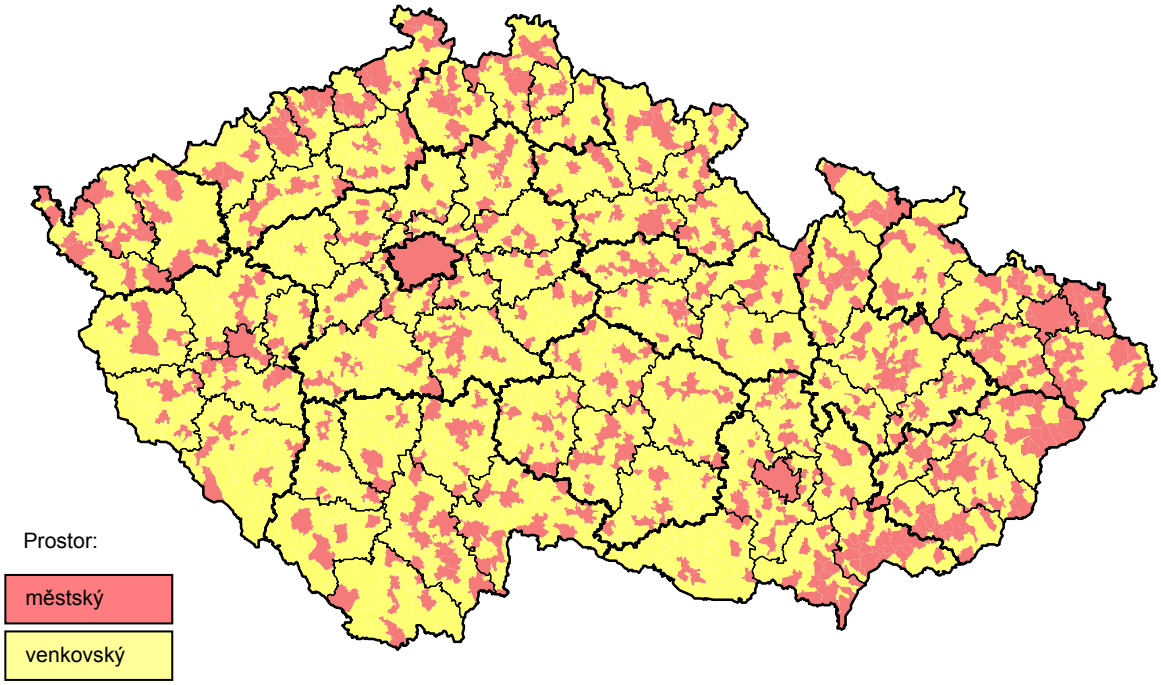

Tab. 2.1 Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů - varianta 1

stav k 1. 1. 2007

	Počet obcí			Počet obyvatel			Výměra (ha)		
	celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor	
		celkem	v %		celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	**6 249**	**5 602**	**89,6**	**10 287 189**	**2 714 859**	**26,4**	**7 886 702**	**5 795 824**	**73,5**
ČR bez Hl. m. Prahy	6 248	5 602	89,7	9 099 063	2 714 859	29,8	7 837 093	5 795 824	74,0
Středočeský	1 146	1 058	92,3	1 175 254	498 325	42,4	1 101 473	909 560	82,6
Jihočeský	623	573	92,0	630 006	212 335	33,7	1 005 688	777 575	77,3
Plzeňský	501	459	91,6	554 537	182 858	33,0	756 108	610 514	80,7
Karlovarský	**132**	**106**	**80,3**	**304 602**	**62 248**	**20,4**	**331 455**	**219 200**	**66,1**
Ústecký	354	301	85,0	823 265	154 354	18,7	533 453	364 867	68,4
Liberecký	215	184	85,6	430 774	103 982	24,1	316 296	221 795	70,1
Královéhradecký	448	405	90,4	549 643	173 005	31,5	475 838	356 025	74,8
Pardubický	451	418	92,7	507 751	192 283	37,9	451 859	357 858	79,2
Vysočina	704	673	95,6	511 645	214 362	41,9	679 563	546 035	80,4
Jihomoravský	673	593	88,1	1 132 563	338 768	29,9	719 630	505 388	70,2
Olomoucký	398	353	88,7	639 894	221 162	34,6	526 677	381 745	72,5
Zlínský	304	252	82,9	589 839	174 369	29,6	396 354	227 879	57,5
Moravskoslezský	299	227	75,9	1 249 290	186 808	15,0	542 698	317 384	58,5

Karlovarský kraj – varianta 1

Název je uveden u obcí s více než 5 000 obyvateli

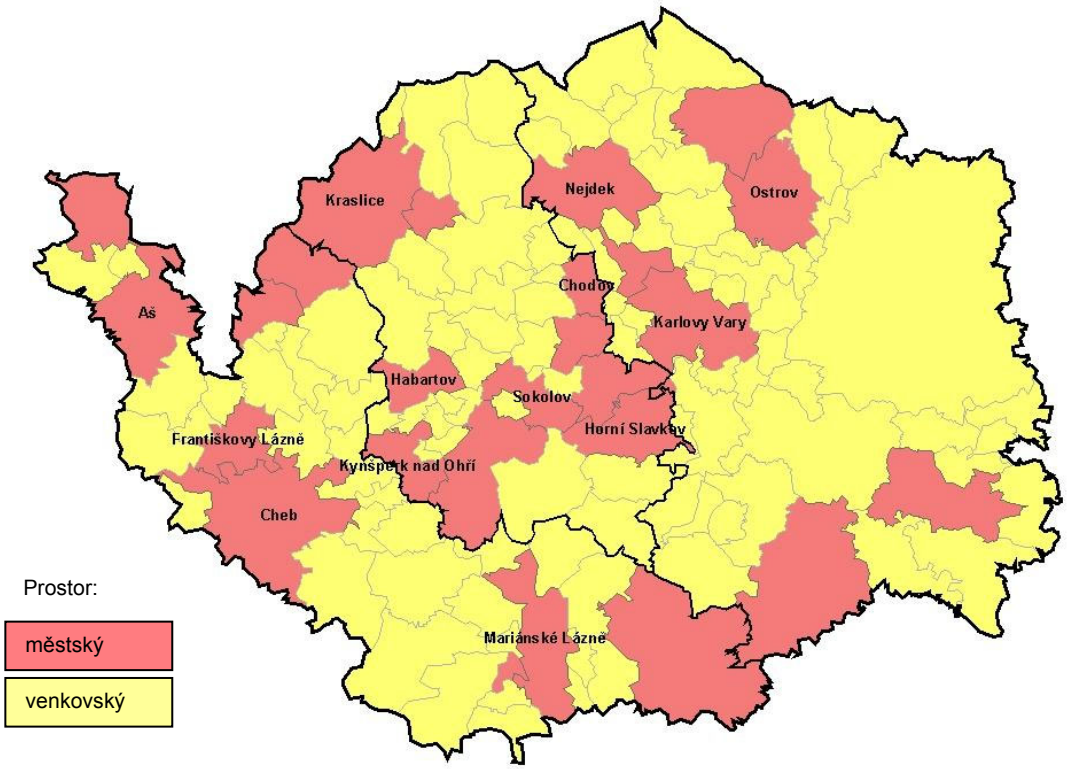

Venkovský prostor definovaný jako soubor obcí do 2 000 obyvatel zahrnuje v **Karlovarském kraji** 106 obcí s rozlohou 2 192 km^2, v nichž žije 62 tis. obyvatel. Z porovnání takto vymezeného venkovského prostoru s ostatními variantami v Karlovarském kraji vyplývá, že rozlohou je třetí nejmenší v pořadí, z hlediska počtu obyvatel je rovněž třetí a z pohledu počtu obcí se řadí na čtvrté místo.

V **porovnání s průměrem České republiky** (bez Prahy) je podíl obcí do 2 000 obyvatel v kraji na celkovém počtu obcí nižší o 9,4 procentního bodu, podíl obyvatel v nich žijících je také nižší o 9,4 procentního bodu. Nižší podíl obyvatel v takto definovaném venkovském prostoru měl pouze Moravskoslezský a Ústecký kraj.

Z celého **Karlovarského kraje** bylo do **venkovského prostoru** zařazeno 101 venkovských obcí. Kromě toho tato varianta zahrnuje i 5 měst s celkovým počtem 20 944 obyvatel, z nichž největší Bochov měl koncem roku 2006 celkem 9 565 obyvatel a nejmenší Bečov nad Teplou 1 981 obyvatel.

Naproti tomu do **městského prostoru** bylo v této variantě **zařazeno** v kraji 26 obcí, v tom 25 měst a 1 obec bez statutu města (Velká Hleďsebe – 2 168 obyvatel).

2.2. Varianta 2

Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 1 000 obyvatel a dále obce s velikostí do 3 000 obyvatel, které mají hustotu zalidnění menší než 100 obyvatel/km^2

Druhá varianta pomocí užití kombinace dvou ukazatelů více specifikuje podmínky pro výběr obcí, které lze považovat za venkov. Díky podmínce hustoty jsou vybrány pouze řídce osídlené obce. Dolní hranice stavu obyvatel obce zaručuje, že do výběru jsou zahrnuty i malé obce s malou katastrální výměrou. Horní hranice stavu obyvatel obce zároveň zaručuje, že do výběru nejsou zahrnuty obce, které sice mají počet obyvatel odpovídající městskému prostoru, avšak díky velké katastrální výměře by byly zahrnuty mezi venkovské obce.

Česká republika – varianta 2

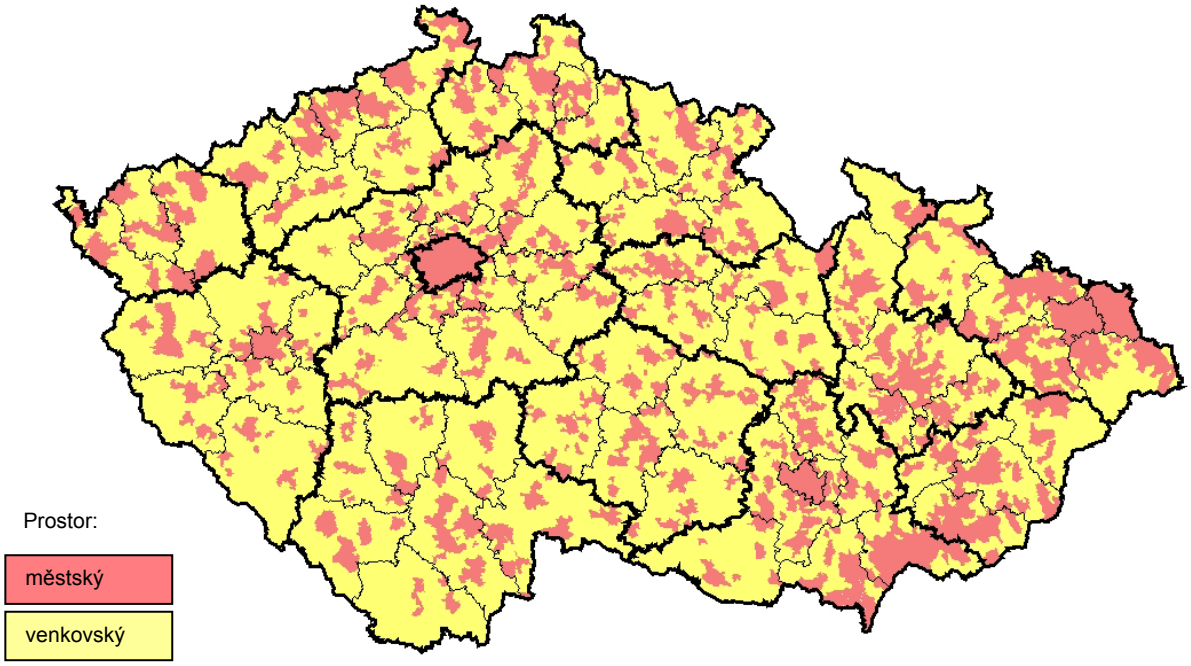

Tab. 2.2 Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů - varianta 2

stav k 1. 1. 2007

	Počet obcí			Počet obyvatel			Výměra (ha)		
	celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor	
		celkem	v %		celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	**6 249**	**5 354**	**85,7**	**10 287 189**	**2 442 517**	**23,7**	**7 886 702**	**5 823 714**	**73,8**
ČR bez Hl. m. Prahy	6 248	5 354	85,7	9 099 063	2 442 517	26,8	7 837 093	5 823 714	74,3
Středočeský	1 146	998	87,1	1 175 254	417 410	35,5	1 101 473	872 885	79,2
Jihočeský	623	576	92,5	630 006	229 247	36,4	1 005 688	836 052	83,1
Plzeňský	501	457	91,2	554 537	185 607	33,5	756 108	634 094	83,9
Karlovarský	**132**	**105**	**79,5**	**304 602**	**64 354**	**21,1**	**331 455**	**233 237**	**70,4**
Ústecký	354	296	83,6	823 265	153 963	18,7	533 453	384 866	72,1
Liberecký	215	179	83,3	430 774	101 244	23,5	316 296	225 914	71,4
Královéhradecký	448	399	89,1	549 643	169 934	30,9	475 838	367 579	77,2
Pardubický	451	406	90,0	507 751	177 334	34,9	451 859	352 335	78,0
Vysočina	704	668	94,9	511 645	209 377	40,9	679 563	545 944	80,3
Jihomoravský	673	535	79,5	1 132 563	262 851	23,2	719 630	459 833	63,9
Olomoucký	398	315	79,1	639 894	179 029	28,0	526 677	370 415	70,3
Zlínský	304	235	77,3	589 839	163 147	27,7	396 354	249 317	62,9
Moravskoslezský	299	185	61,9	1 249 290	129 020	10,3	542 698	291 243	53,7

Karlovarský kraj – varianta 2

Název je uveden u obcí s více než 5 000 obyvateli

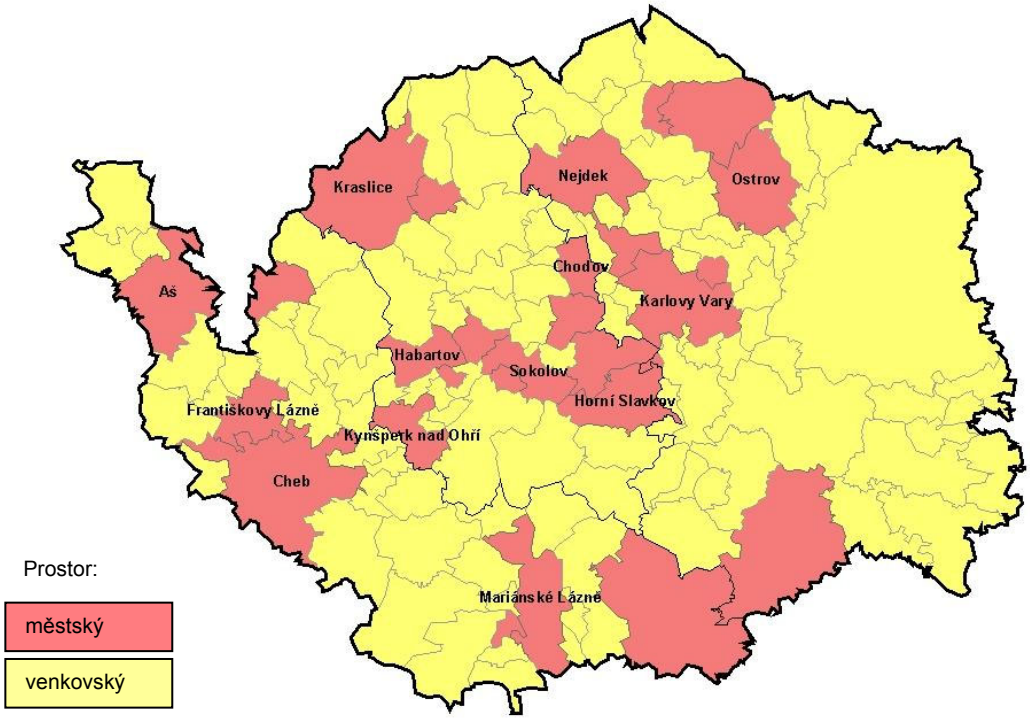

Venkovský prostor, definovaný jako soubor obcí do 999 obyvatel a obcí ve velikostní skupině 1 000 – 2 999 obyvatel, v nichž hustota zalidnění nedosahuje 100 obyvatel/km^2, je v **Karlovarském kraji** tvořen 105 obcemi s rozlohou 2 332 km^2 a 64 tisíci obyvateli. Takto vymezené venkovské území kraje je mezi variantami třetí největší a má také třetí největší počet obyvatel.

V **porovnání s republikovou hodnotou** (bez Prahy) je v této variantě podíl obcí ve venkovském prostoru v kraji nižší o 6,2 procentního bodu, podíl rozlohy je nižší o 3,9 procentního bodu a podíl obyvatelstva o 5,7 procentního bodu. Nižší podíl obyvatel v takto definovaném venkovském prostoru měl pouze kraj Moravskoslezský a Ústecký.

Z celého **Karlovarského kraje** bylo do **venkovského prostoru** zařazeno 96 venkovských obcí. Kromě toho tato varianta zahrnuje 9 měst s 16 856 obyvateli (největší Březová u Sokolova s 2 764 obyvateli). Celkem 8 venkovských obcí mělo 1 000 obyvatel a více, ale hustota zalidnění v nich nedosahovala hranice 100 obyvatel/km^2 pro jejich zařazení do městského prostoru (největší Hroznětín a Hazlov). Dalších 75 obcí splňovalo sice kriterium hustoty zalidnění, ale nemělo stanovený počet obyvatel. Nejvyšší hustotu zalidnění měly z těchto malých obcí Březová u Karlových Varů (261 obyvatel/km^2) a Libavské Údolí (253 obyvatel/km^2).

Do **městského prostoru** bylo v této variantě **zařazeno** 27 obcí, z toho 21 měst a 6 obcí bez statutu města. Mezi městy měly největší hustotu zalidnění Sokolov (1 068 obyvatel/km^2), nejmenší Teplá (27 obyvatel/km^2). Z obcí bez statutu města byla nejvyšší hustota zalidnění zjištěna v Bukovanech (568 obyvatel/km^2), nejmenší ve Svatavě (142 obyvatel/km^2).

2.3. Varianta 3

Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 1 000 obyvatel a dále obce s velikostí do 3 000 obyvatel, které mají hustotu zalidnění menší než 150 obyvatel/km^2

Třetí varianta vychází ze stejné metodiky výběru jako varianta druhá. Jediným rozdílem je, že byla pozměněna vstupní podmínka hustoty zalidnění u obcí ve velikostní skupině mezi 1 000 a 3 000 obyvatel z původních 100 obyvatel/km^2 na 150 obyvatel/km^2.

Česká republika – varianta 3

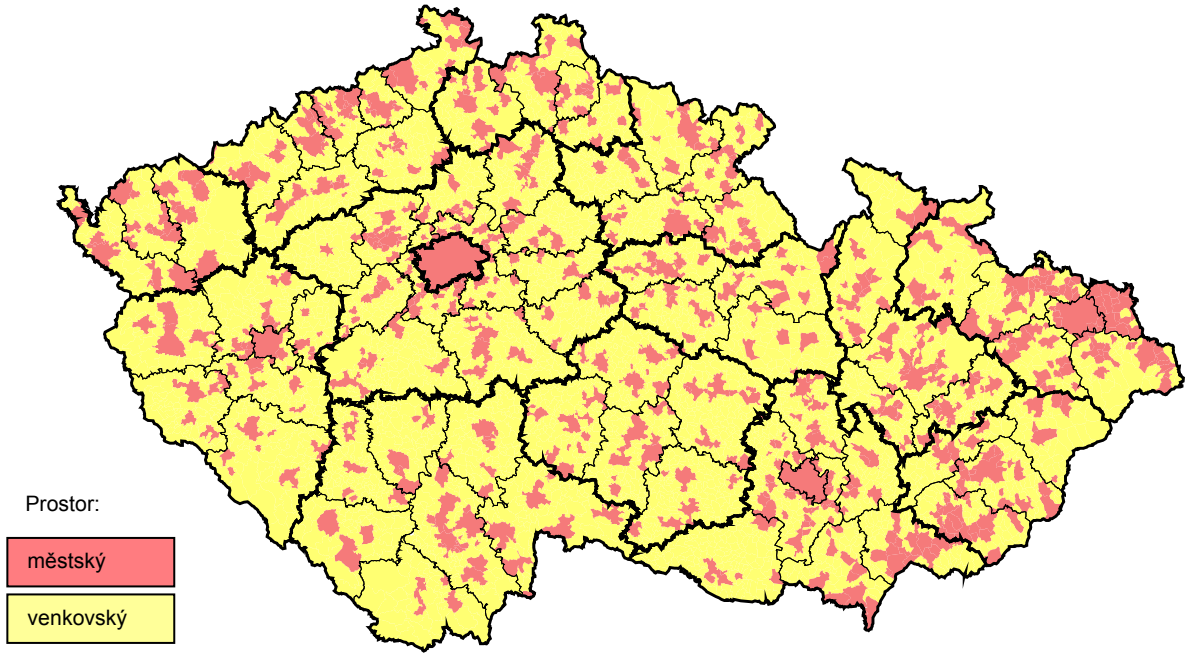

Tab. 2.3 Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů - varianta 3

stav k 1. 1. 2007

	Počet obcí			Počet obyvatel			Výměra (ha)		
	celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor	
		celkem	v %		celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	**6 249**	**5 562**	**89,0**	**10 287 189**	**2 784 978**	**27,1**	**7 886 702**	**6 104 348**	**77,4**
ČR bez Hl. m. Prahy	6 248	5 562	89,0	9 099 063	2 784 978	30,6	7 837 093	6 104 348	77,9
Středočeský	1 146	1 031	90,0	1 175 254	466 804	39,7	1 101 473	912 181	82,8
Jihočeský	623	580	93,1	630 006	236 020	37,5	1 005 688	841 675	83,7
Plzeňský	501	459	91,6	554 537	188 249	33,9	756 108	636 241	84,1
Karlovarský	**132**	**107**	**81,1**	**304 602**	**68 044**	**22,3**	**331 455**	**236 321**	**71,3**
Ústecký	354	304	85,9	823 265	167 013	20,3	533 453	395 905	74,2
Liberecký	215	185	86,0	430 774	111 742	25,9	316 296	234 665	74,2
Královéhradecký	448	405	90,4	549 643	181 003	32,9	475 838	376 921	79,2
Pardubický	451	417	92,5	507 751	195 717	38,5	451 859	367 576	81,3
Vysočina	704	675	95,9	511 645	220 673	43,1	679 563	555 424	81,7
Jihomoravský	673	587	87,2	1 132 563	349 786	30,9	719 630	529 455	73,6
Olomoucký	398	343	86,2	639 894	224 869	35,1	526 677	410 144	77,9
Zlínský	304	255	83,9	589 839	195 466	33,1	396 354	276 029	69,6
Moravskoslezský	299	214	71,6	1 249 290	179 592	14,4	542 698	331 811	61,1

Karlovarský kraj – varianta 3

Název je uveden u obcí s více než 5 000 obyvateli

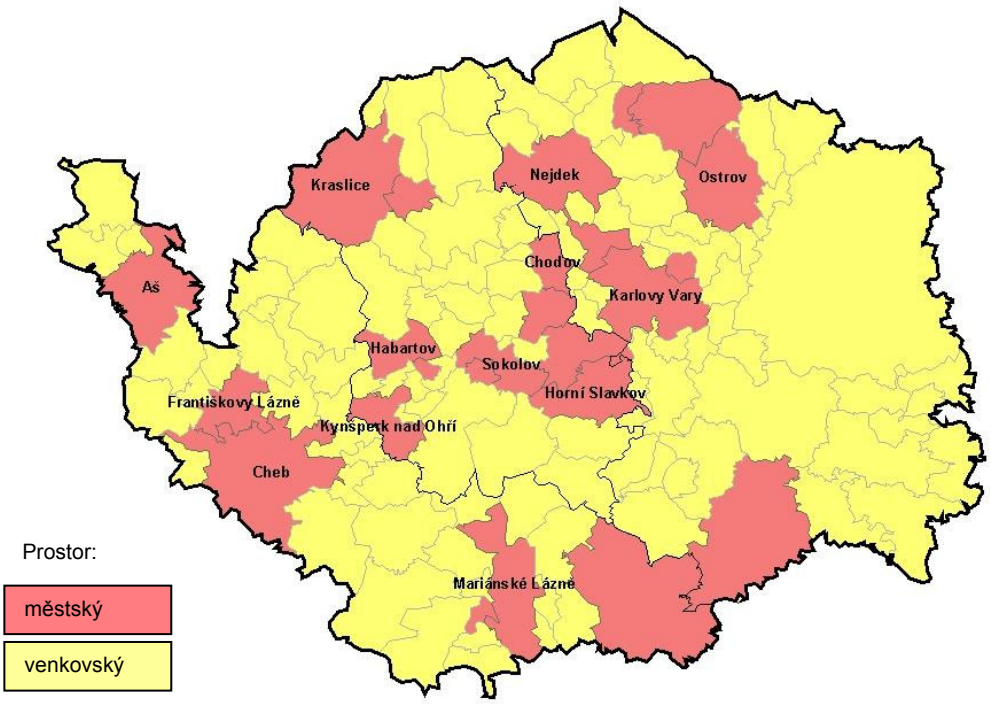

Venkovský prostor, definovaný ve variantě 3 jako soubor obcí do 999 obyvatel a obcí ve velikostní skupině 1 000 – 2 999 obyvatel, v nichž hustota zalidnění nedosahuje 150 obyvatel/km^2, je v **Karlovarském kraji** tvořen 107 obcemi s rozlohou 2 363 km^2 a 68 tisíci obyvateli. Takto vymezené venkovské území kraje zahrnuje všechny obce z varianty 2 plus další 2 obce se stanovenou hustotou zalidnění. Mezi variantami je toto vymezení počtem obcí, počtem obyvatel i rozlohou druhé největší.

V **porovnání s republikovou hodnotou** (bez Prahy) je v této variantě podíl obcí ve venkovském prostoru v kraji nižší o 7,9 procentního bodu, podíl rozlohy je nižší o 6,6 procentního bodu a podíl obyvatelstva nedosahuje republikovou úroveň (bez Prahy) o 8,3 procentního bodu. Nižší podíl obyvatel v takto definovaném venkovském prostoru měly pouze kraje Moravskoslezský a Ústecký.

Z celého **Karlovarského kraje** bylo do **venkovského prostoru** zařazeno 97 venkovských obcí. Kromě toho tato varianta zahrnuje 10 měst s 18 903 obyvateli (největší Březová u Sokolova s 2 764 obyvateli). Celkem 10 venkovských obcí mělo koncem roku 1 000 obyvatel a více, ale hustota zalidnění v nich nedosahovala hranice 150 obyvatel/km^2 pro zařazení do městského prostoru (největší Oloví a Hroznětín). Dalších 5 obcí splňovalo sice kriterium hustoty zalidnění, ale měly méně než stanovených 1 000 obyvatel. Nejvyšší hustotu zalidnění měly z těchto malých obcí Březová u Karlových Varů (261 obyvatel/km^2) a Libavské Údolí (253 obyvatel/km^2).

Do **městského prostoru** bylo v této variantě **zařazeno** 25 obcí, z toho 20 měst a 5 obcí bez statutu města (Velká Hleďsebe, Dalovice, Bukovany, Abertamy a Dolní Rychnov). Mezi městy měly největší hustotu zalidnění Sokolov (1 068 obyvatel/km^2), nejmenší Teplá (27 obyvatel/km^2). Z obcí bez statutu města byla nejvyšší hustota zalidnění zjištěna v Bukovanech (568 obyvatel/km^2), nejmenší v Abertamech (163 obyvatel/km^2).

2.4. Varianta 4

Venkovským prostorem jsou všechny obce, které nemají statut města

Toto vymezení se striktně drží platných právních norem České republiky a jako venkovský prostor vymezuje všechny obce s obecním úřadem. Do této kategorie byly navíc zahrnuty všechny obce s úřadem městyse a vojenské újezdy.

Česká republika – varianta 4

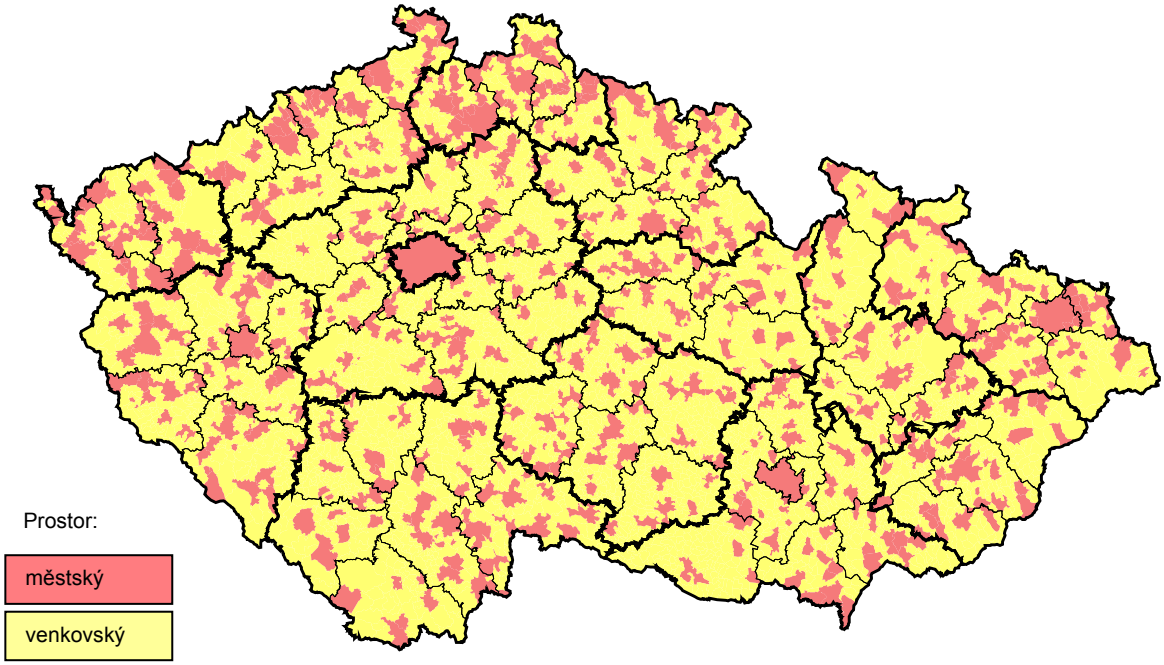

Tab. 2.4 Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů - varianta 4

stav k 1. 1. 2007

	Počet obcí			Počet obyvatel			Výměra (ha)		
	celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor	
		celkem	v %		celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	**6 249**	**5 690**	**91,1**	**10 287 189**	**3 051 437**	**29,7**	**7 886 702**	**5 891 959**	**74,7**
ČR bez Hl. m. Prahy	6 248	5 690	91,1	9 099 063	3 051 437	33,5	7 837 093	5 891 959	75,2
Středočeský	1 146	1 069	93,3	1 175 254	531 745	45,2	1 101 473	918 054	83,3
Jihočeský	623	571	91,7	630 006	219 996	34,9	1 005 688	780 006	77,6
Plzeňský	501	451	90,0	554 537	180 855	32,6	756 108	553 478	73,2
Karlovarský	**132**	**102**	**77,3**	**304 602**	**57 749**	**19,0**	**331 455**	**198 712**	**60,0**
Ústecký	354	301	85,0	823 265	165 448	20,1	533 453	363 934	68,2
Liberecký	215	176	81,9	430 774	91 628	21,3	316 296	183 081	57,9
Královéhradecký	448	404	90,2	549 643	177 086	32,2	475 838	345 714	72,7
Pardubický	451	418	92,7	507 751	196 531	38,7	451 859	366 080	81,0
Vysočina	704	671	95,3	511 645	213 051	41,6	679 563	539 361	79,4
Jihomoravský	673	625	92,9	1 132 563	422 110	37,3	719 630	559 107	77,7
Olomoucký	398	368	92,5	639 894	269 977	42,2	526 677	412 818	78,4
Zlínský	304	274	90,1	589 839	230 371	39,1	396 354	290 067	73,2
Moravskoslezský	299	260	87,0	1 249 290	294 890	23,6	542 698	381 547	70,3

Karlovarský kraj – varianta 4

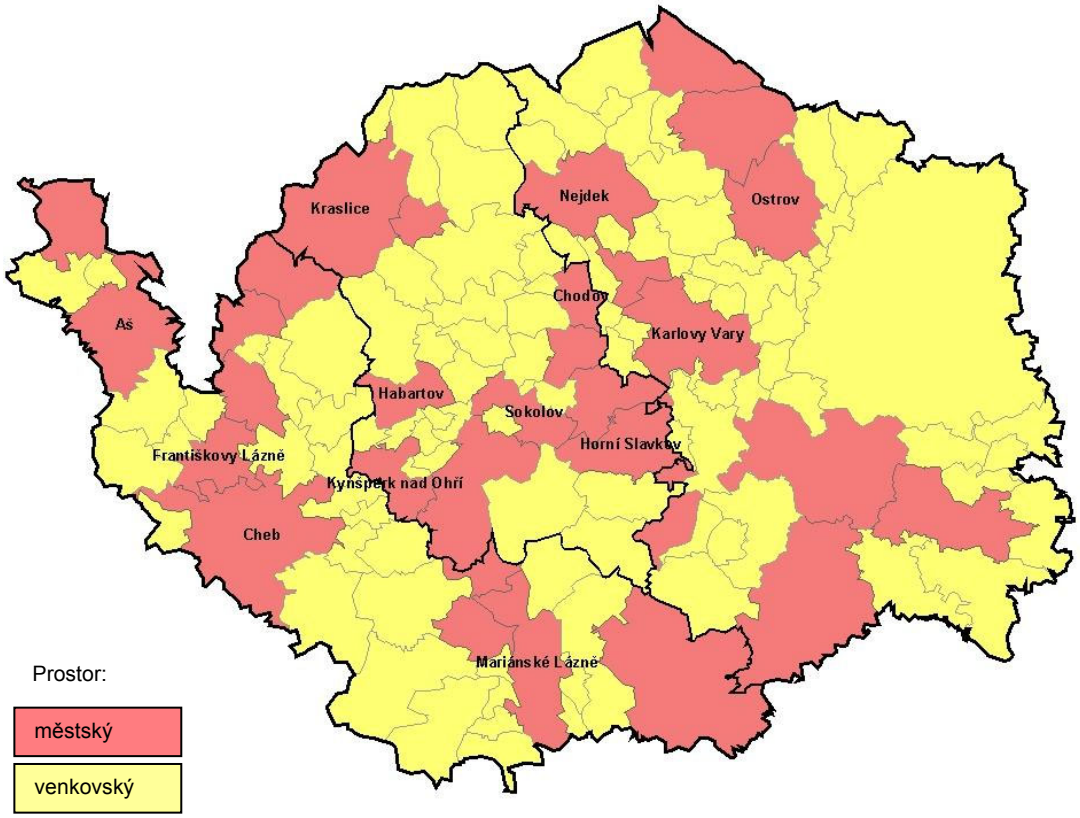

Venkovský prostor definovaný jako soubor všech obcí bez statutu města zahrnuje v **Karlovarském kraji** 102 obcí s rozlohou 1 987 km^2, v nichž žije 58 tis. obyvatel. Z porovnání takto vymezeného venkovského prostoru s ostatními variantami v Karlovarském kraji vyplývá, že se řadí na šesté místo z hlediska počtu obyvatel, páté místo z hlediska počtu obcí, a opět šesté místo z hlediska rozlohy.

V **porovnání s průměrem České republiky** (bez Prahy) je podíl obcí bez statutu města v kraji na celkovém počtu obcí nižší o 13,8 procentního bodu, podíl obyvatel v nich žijících je však nižší o 14,5 procentního bodu a podíl rozlohy dokonce o 15,2 procentního bodu. Nižší podíl rozlohy takto definovaného venkovského prostoru měl jen Liberecký kraj.

Z celého **Karlovarského kraje** bylo do **venkovského prostoru** zařazeno 102 obcí s 57 749 obyvateli, z nichž největší má 2 168 obyvatel (Velká Hleďsebe) a nejmenší 84 obyvatel (Teplička).

Do **městského prostoru** bylo v této variantě **zařazeno** v kraji všech 30 měst. Vůbec přitom nebylo bráno v úvahu, že součástí řady měst jsou sídla, která byla původně samostatnými obcemi a mají i nadále typicky venkovský charakter (malá hustota zalidnění, venkovský životní styl). Největším městem jsou samozřejmě Karlovy Vary (50 691 obyvatel), naopak nejmenším Boží Dar (175 obyvatel).

2.5. Varianta 5

Venkovským prostorem jsou všechny obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem a nemají statut hlavního města

Pátá varianta vychází z hierarchie správní struktury státu. Předpokladem pro toto vymezení je skutečnost, že obce s pověřeným obecním úřadem jsou vždy středisková sídla určitého významu, která nelze považovat za venkov. Podmínka výběru je s ohledem na velikost, výjimečnost a význam Prahy doplněna o tento sídelní celek, který není obcí s pověřeným obecním úřadem.

Česká republika – varianta 5

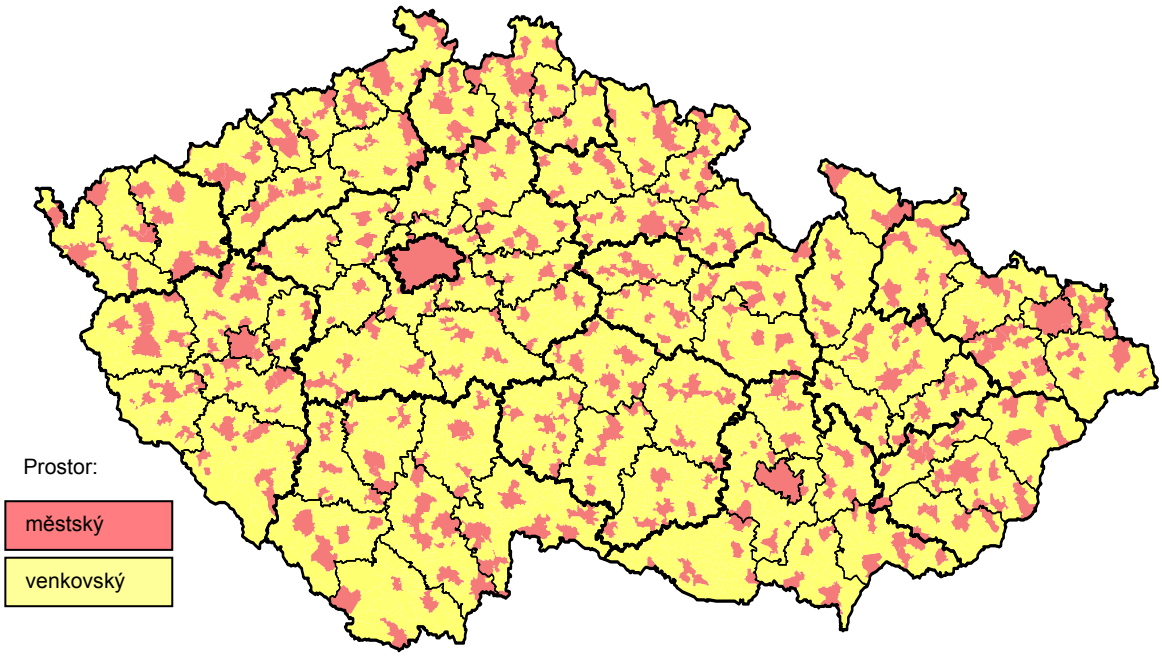

Tab. 2.5 Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů - varianta 5

stav k 1. 1. 2007

	Počet obcí			Počet obyvatel			Výměra (ha)		
	celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor	
		celkem	v %		celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	**6 249**	**5 860**	**93,8**	**10 287 189**	**3 523 510**	**34,3**	**7 886 702**	**6 353 170**	**80,6**
ČR bez Hl. m. Prahy	6 248	5 860	93,8	9 099 063	3 523 510	38,7	7 837 093	6 353 170	81,1
Středočeský	1 146	1 091	95,2	1 175 254	605 454	51,5	1 101 473	963 330	87,5
Jihočeský	623	586	94,1	630 006	249 884	39,7	1 005 688	817 585	81,3
Plzeňský	501	466	93,0	554 537	210 693	38,0	756 108	609 557	80,6
Karlovarský	**132**	**118**	**89,4**	**304 602**	**101 092**	**33,2**	**331 455**	**259 171**	**78,2**
Ústecký	354	324	91,5	823 265	229 316	27,9	533 453	415 353	77,9
Liberecký	215	194	90,2	430 774	134 604	31,2	316 296	242 365	76,6
Královéhradecký	448	413	92,2	549 643	192 622	35,0	475 838	369 478	77,6
Pardubický	451	425	94,2	507 751	212 940	41,9	451 859	377 635	83,6
Vysočina	704	678	96,3	511 645	229 476	44,9	679 563	564 938	83,1
Jihomoravský	673	639	94,9	1 132 563	475 093	41,9	719 630	590 678	82,1
Olomoucký	398	378	95,0	639 894	288 647	45,1	526 677	435 388	82,7
Zlínský	304	279	91,8	589 839	253 411	43,0	396 354	303 792	76,6
Moravskoslezský	299	269	90,0	1 249 290	340 278	27,2	542 698	403 898	74,4

Karlovarský kraj – varianta 5

Název je uveden u obcí s pověřeným obecním úřadem

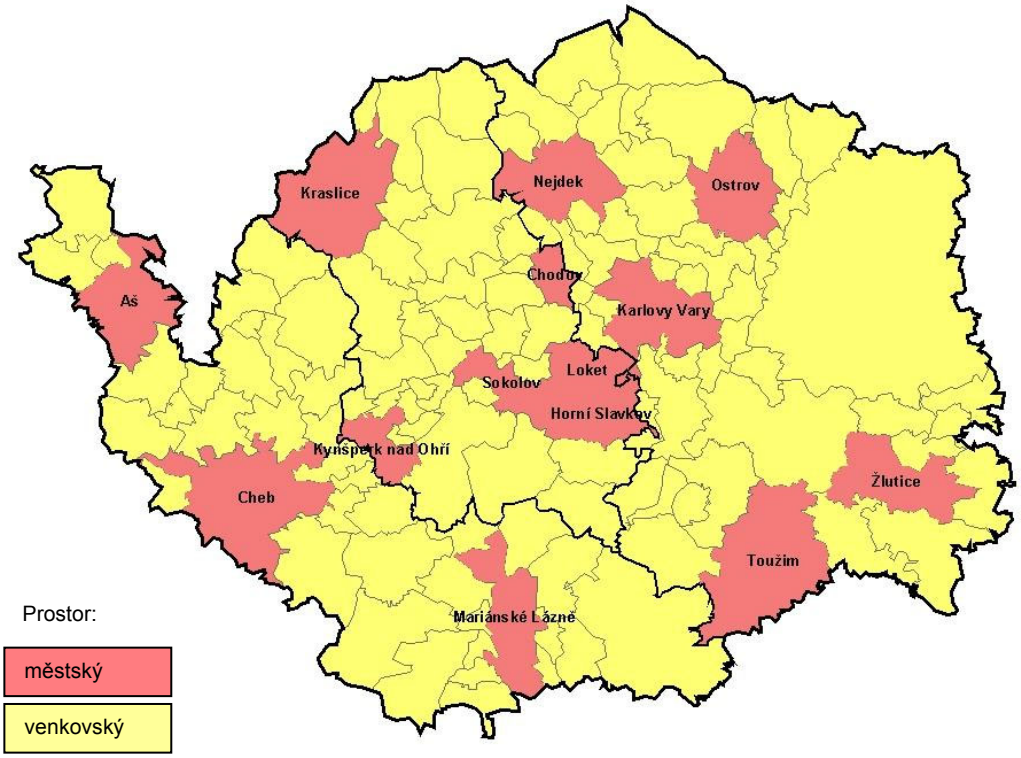

Venkovský prostor tvoří ve variantě 5 soubor obcí, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem. V **Karlovarském kraji** je takto definované území tvořeno 118 obcemi s rozlohou 2 592 km^2 a 101 tisícem obyvatel. Mezi všemi variantami je počtem obcí, počtem obyvatel i rozlohou toto vymezení největší.

V **porovnání s republikovou hodnotou** (bez Prahy) je v této variantě podíl obcí ve venkovském prostoru v kraji nižší o 4,4 procentního bodu, podíl rozlohy je nižší o 2,9 procentního bodu a podíl obyvatelstva o 5,5 procentního bodu. Nižší podíl obyvatel v takto definovaném venkovském prostoru měly kraje Moravskoslezský, Ústecký a Liberecký.

Z celého **Karlovarského kraje** bylo do **venkovského prostoru** zařazeno 102 venkovských obcí. Kromě toho tato varianta zahrnuje 16 měst s 43 343 obyvateli (největší Františkovy Lázně – 5 500 obyvatel).

Do **městského území** bylo v této variantě **zařazeno** 14 obcí, všechny se statutem města. Největším městem jsou Karlovy Vary (50 691 obyvatel), naopak v této variantě nejmenším Žlutice (2 701 obyvatel).

2.6. Varianta 6

Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2 000 obyvatel mimo obcí v zázemí krajských měst

Tato metoda regionalizace venkova vychází z předpokladu, že venkovem nejsou obce nad 2 000 obyvatel (stejně jako u první varianty), a dále z předpokladu, že sídla v zázemí velkých měst nelze taktéž považovat za venkovská. Zatímco první podmínka jednoznačně platí pro celé území státu, druhá podmínka je specifikovaná s ohledem na velikost měst, v jejichž zázemí obce leží. Expertní metodou byly stanoveny hraniční silniční vzdálenosti, v jejichž dosahu jsou obce ještě považovány za sídla ležící v příměstské zóně a nikoliv za venkov.

Česká republika – varianta 6

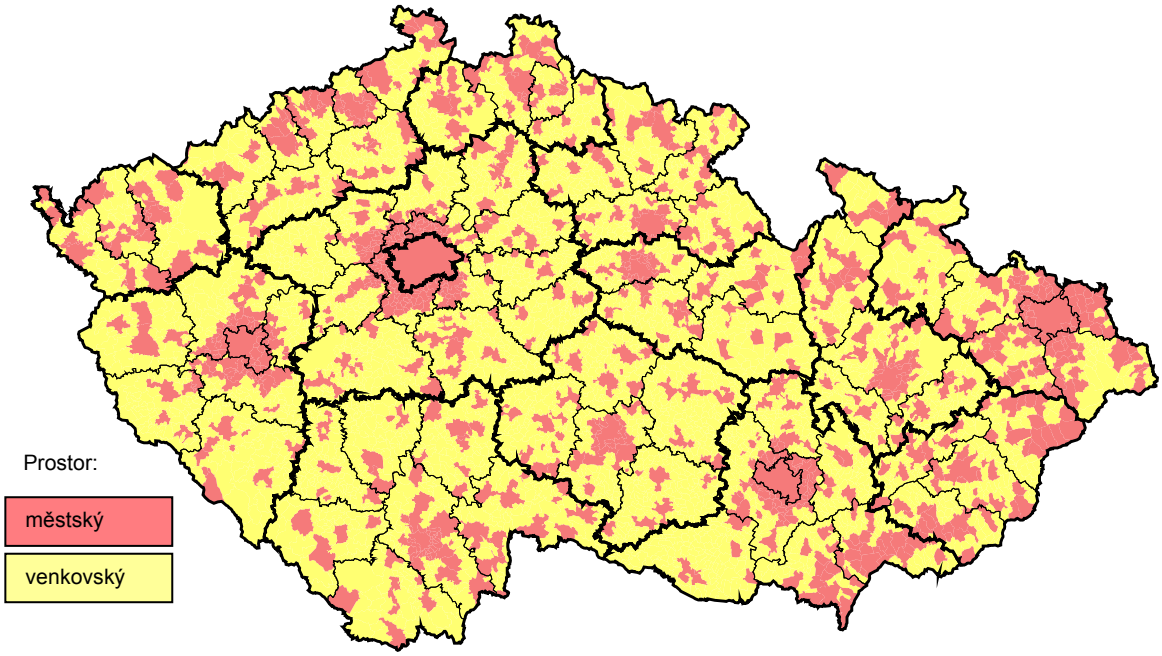

Tab. 2.6 Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů - varianta 6

stav k 1. 1. 2007

	Počet obcí			Počet obyvatel			Výměra (ha)		
	celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor	
		celkem	v %		celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	**6 249**	**5 233**	**83,7**	**10 287 189**	**2 455 997**	**23,9**	**7 886 702**	**5 563 165**	**70,5**
ČR bez Hl. m. Prahy	6 248	5 233	83,8	9 099 063	2 455 997	27,0	7 837 093	5 563 165	71,0
Středočeský	1 146	922	80,5	1 175 254	411 311	35,0	1 101 473	839 185	76,2
Jihočeský	623	546	87,6	630 006	194 042	30,8	1 005 688	764 305	76,0
Plzeňský	501	403	80,4	554 537	149 729	27,0	756 108	566 071	74,9
Karlovarský	**132**	**100**	**75,8**	**304 602**	**58 500**	**19,2**	**331 455**	**215 148**	**64,9**
Ústecký	354	296	83,6	823 265	151 531	18,4	533 453	359 352	67,4
Liberecký	215	181	84,2	430 774	102 306	23,7	316 296	220 195	69,6
Královéhradecký	448	398	88,8	549 643	166 229	30,2	475 838	349 962	73,5
Pardubický	451	396	87,8	507 751	181 212	35,7	451 859	348 447	77,1
Vysočina	704	656	93,2	511 645	207 286	40,5	679 563	533 124	78,5
Jihomoravský	673	546	81,1	1 132 563	298 303	26,3	719 630	473 399	65,8
Olomoucký	398	340	85,4	639 894	209 453	32,7	526 677	373 680	71,0
Zlínský	304	250	82,2	589 839	172 503	29,2	396 354	226 128	57,1
Moravskoslezský	299	199	66,6	1 249 290	153 592	12,3	542 698	294 168	54,2

Karlovarský kraj – varianta 6

Název je uveden u obcí s více než 5 000 obyvateli

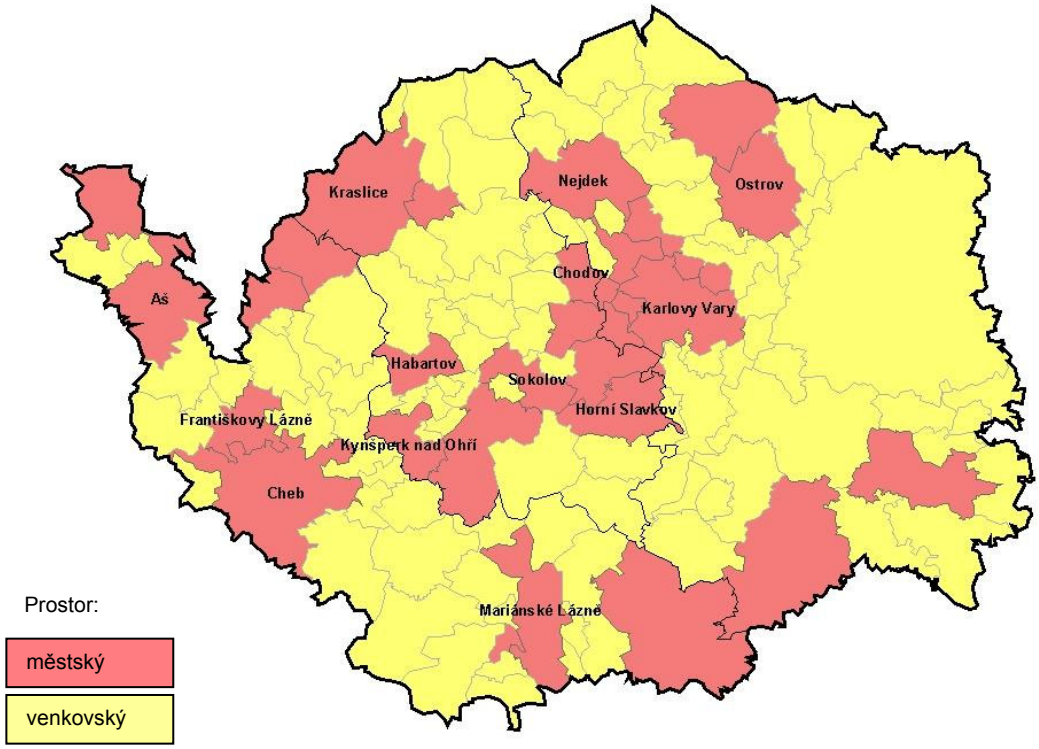

Venkovský prostor je v této variantě definován jako soubor obcí s méně než 2 000 obyvateli bez 9 obcí v zázemí krajského města (do vzdálenosti 10 km) a zahrnuje v **Karlovarském kraji** 100 obcí s rozlohou 2 151 km^2, v nichž žije 58 tis. obyvatel. Příměstskou zónu města Karlovy Vary tvoří 9 obcí. Z porovnání takto vymezeného venkovského prostoru s ostatními variantami v Karlovarském kraji vyplývá, že počtem obcí jde o nejmenší vymezení venkova, rozlohou i počtem obyvatel se jedná o druhé nejmenší vymezení.

V **porovnání s průměrem České republiky** (bez Prahy) je podíl obcí v takto vymezeném venkovském prostoru v kraji na celkovém počtu obcí nižší o 8,0 procentních bodů, podíl na rozloze je nižší o 6,1 procentního bodu a podíl obyvatel v nich žijících nedosahuje republikový průměr o 7,8 procentního bodu. Nižší podíl obyvatel v takto definovaném venkovském prostoru měly 2 kraje, a to kraj Moravskoslezský a Ústecký.

Z celého **Karlovarského kraje** bylo ve variantě 6 zařazeno do **venkovského prostoru** 95 venkovských obcí. Kromě toho tato varianta zahrnuje i 5 měst s celkovým počtem 6 667 obyvatel, z nichž největší Bochov měl koncem roku 2006 celkem 1 978 obyvatel a nejmenší Boží Dar 175 obyvatel.

Do **městského prostoru** bylo v této variantě **zařazeno** v kraji 32 obcí, v tom 25 měst a 7 obcí bez statutu města (1 s více než 2 000 obyvateli).

Přehled měst Karlovarského kraje a jejich zařazení do městského (venkovského) prostoru podle jednotlivých variant

(města jsou řazena abecedně)

Název města	Okres	SO ORP	Výměra (ha)	Počet obyvatel	Počet obyvatel na km^2	Prostor (M - městský, V - venkovský)					
						1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
Aš	CH	Ass	5 586	12 957	232,0	M	M	M	M	M	M
Bečov nad Teplou	KV	KVa	1 981	989	49,9	V	V	V	M	V	V
Bochov	KV	KVa	9 565	1 978	20,7	V	V	V	M	V	V
Boží Dar	KV	Ost	3 797	175	4,6	V	V	V	M	V	V
Březová	SO	Sok	5 959	2 764	46,4	M	V	V	M	V	M
Františkovy Lázně	CH	Che	2 576	5 500	213,5	M	M	M	M	V	M
Habartov	SO	Sok	2 116	5 322	251,5	M	M	M	M	V	M
Horní Slavkov	SO	Sok	3 682	5 762	156,5	M	M	M	M	M	M
Hranice	CH	Ass	3 179	2 228	70,1	M	V	V	M	V	M
Cheb	CH	Che	9 638	34 036	353,1	M	M	M	M	M	M
Chodov	SO	Sok	1 426	14 344	1 005,9	M	M	M	M	M	M
Jáchymov	KV	Ost	5 111	3 176	62,1	M	M	M	M	V	M
KARLOVY VARY	KV	KVa	5 910	50 691	857,7	M	M	M	M	M	M
Kraslice	SO	Krs	8 136	7 197	88,5	M	M	M	M	M	M
Kynšperk nad Ohří	SO	Sok	2 331	5 046	216,4	M	M	M	M	M	M
Lázně Kynžvart	CH	MLa	3 258	1 612	49,5	V	V	V	M	V	V
Loket	SO	Sok	2 675	3 172	118,6	M	M	M	M	M	M
Luby	CH	Che	3 069	2 496	81,3	M	V	V	M	V	M
Mariánské Lázně	CH	MLa	5 181	13 872	267,7	M	M	M	M	M	M
Nejdek	KV	KVa	5 231	8 460	161,7	M	M	M	M	M	M
Nová Role	KV	KVa	1 353	4 019	297,0	M	M	M	M	V	M
Nové Sedlo	SO	Sok	1 698	2 694	158,6	M	M	M	M	V	M
Ostrov	KV	Ost	5 042	17 066	338,5	M	M	M	M	M	M
Plesná	CH	Che	1 926	2 047	106,3	M	M	V	M	V	M
Rotava	SO	Krs	1 203	3 387	281,6	M	M	M	M	V	M
Skalná	CH	Che	2 344	1 913	81,6	V	V	V	M	V	V
Sokolov	SO	Sok	2 290	24 456	1 067,8	M	M	M	M	M	M
Teplá	CH	MLa	11 323	3 043	26,9	M	M	M	M	V	M
Toužim	KV	KVa	9 853	3 750	38,1	M	M	M	M	M	M
Žlutice	KV	KVa	5 303	2 701	50,9	M	V	V	M	M	M